

בבית המשפט העליון

על"ע 1217/07

על"ע 3839/07

כבוד השופט א' א' לוי
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ח' מלצר

בפני :

הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב יפו

המערער בעל"ע 1217/07
והמשיב בעל"ע 3839/07 :

נ ג ד

עו"ד אשר אלמקייס

המשיב בעל"ע 1217/07
והמערער בעל"ע 3839/07 :

ערעורים על פסק דינו של בית הדין המשמעתי הארצי של
לשכת עורכי הדין בבד"א 24/06 שניתן על ידי אב בית הדין,
עו"ד ד"ר ח' משגב, עו"ד ח' דיבון ועו"ד מ' רכטמן

עו"ד עמוס ויצמן

בשם המערער בעל"ע 1217/07
והמשיב בעל"ע 3839/07 :

עו"ד עמוס חיים עדיני ועו"ד אלון עדיני

בשם המשיב בעל"ע 1217/07
והמערער בעל"ע 3839/07 :

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. לפנינו שני ערעורים על פסק דינו של בית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין (בד"א 24/06 ובד"א 33/06) בעניינו של עו"ד אשר אלמקייס (להלן – עו"ד אלמקייס), בגדרו התקבל ערעור שהגיש הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב-יפו על פסק דינו של בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב המרכזי. במסגרת פסק הדין, נשוא הערעורים, הוחלט על השעייתו בפועל של עו"ד אלמקייס למשך 18 חודשים, וזאת בגין הרשעתו בעשיית מעשים שאינם הולמים

את כבוד המקצוע והתנהגות שאינה הולמת. מעבר לכך נדחה ערעורו של עו"ד אלמקייס על חומרת העונש. מכאן שבנוסף לעונש ההשעיה הנ"ל, שהוחמר כאמור, נשארו בעינם יתר מרכיבי גזר הדין של בית הדין המשמעתי המחוזי, אשר בהתאמה להחמרה, משמעם כי הושתו על עו"ד אלמקייס גם 18 חודשי השעיה על תנאי לעוד 3 שנים מיום סיום ריצוי ההשעיה בפועל – שלא יעבור עבירה משמעטית של התנהגות שאינה הולמת, על פי סעיף 61(3) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א – 1961 (להלן – החוק), או עבירה שיש בה פגיעה בכבוד מקצוע עריכת הדין, על פי סעיפים 53 ו-61(1) לחוק.

על מנת להבין את התשתית העובדתית הרלבנטית לערעורים, שהיא מורכבת מעט, נביא בתמציתיות, בפרקים הבאים, את רקע הדברים ואת השתלשלות ההליכים עד הנה.

רקע הדברים

2. בחודש מאי 2003 פורסמה בטלוויזיה (בערוץ 2) כתבת תחקיר לגבי מכללת "הדים", שעסקה בניהול קורסים לגמול השתלמות ברישיון משרד החינוך, בניהולו של מר דוד נחת (להלן – "נחת"). בכתבה נטען כי נחת מכר תעודות מזויפות מטעם מכללת הדים שבבעלותו ובניהולו, לצרכי קבלת גמול השתלמות. לאחר שידור הכתבה קיבל נחת הודעה ממשרד החינוך על ביטול האישורים והרישיון למכללה. יום למחרת השידור, בתאריך 19.5.03, פנה עו"ד אלמקייס במכתב למשרד החינוך בשמו של נחת, ופירט את גירסתו של נחת לגבי השתלשלות האירועים, נשוא הכתבה הטלוויזיונית. למכתב זה צורפו שלושה נספחים שנערכו על ידי נחת, ונשאו את התאריכים: 6.5.03, 8.5.03 ו-11.5.03. נספחים אלה הם מסמכים שעל פי הטענה היו תרשומות שנערכו לאחר שנחת קיים שיחות ומפגשים עם התחקירנית מהטלוויזיה (שהתחזתה בפניו כמי שמעוניינת לרכוש תעודות), עימה נפגש נחת בעצת עו"ד אלמקייס (על פי האמור במכתבו של עו"ד אלמקייס) וזאת שלא על מנת להציע לה תעודות מזויפות, אלא כדי לנסות ולברר מי הוא זה שמנסה להכשילו.

3. הנספחים הנ"ל עומדים במוקד הפרשה שלפנינו, שכן התברר מאוחר יותר כי תאריכי ה"נתקבל" המוטבעים עליהם בחותמת של עו"ד אלמקייס – לא היו התאריכים שבהם אלה נרשמו והתקבלו בפועל אצל עו"ד אלמקייס (ואשר הוא טען, במכתבו למשרד החינוך, כי הועברו למשרדו). משנחשפו הדברים נפתחה חקירה פלילית במכלול.

4. בתאריך 2.7.03 נחקר עו"ד אלמקייס במשטרת ישראל בגין הטבעת החותמות במועד הלא נכון, ומסר גירסתו. עו"ד אלמקייס ניסה להסביר כי הוא האמין לנחת שטען בפניו כי התרשומות הנ"ל אמנם נשלחו למשרדו בתאריכים הנקובים בהן וכי המסמכים היו אמורים להגיע למכשיר הפקס שלו (שהיה מקולקל באותם הימים). לפיכך אף שהתרשומות הגיעו בפועל למשרד עורכי הדין שבשירותיו הסתייע רק במועד מאוחר יותר, הוא הטביע עליהן חותמת הנכונה לתאריכים הנקובים בהן. כאמור, היום אין חולק עוד כי התאריכים המוטבעים בחותמת "נתקבל" של עו"ד אלמקייס על התרשומות שצורפו למכתב שנשלח על ידו למשרד החינוך – אינם התאריכים שבהם הן נתקבלו בפועל על ידו. עו"ד אלמקייס טען לפיכך להגנתו כי התארוך לאחור (backdating) של חותמות ה"נתקבל" נעשה על ידו מתוך טעות של עורך דין מתחיל, שבטח בתום לב בלקוח שהוליך אותו שולל.

טענותיו של עו"ד אלמקייס בחקירה לא נתקבלו ולפיכך ונפתחו נגדו הליכים פליליים, אשר השתלשלותם תואר בהמשך.

ההליכים עד להגשת הערעורים שלפנינו

5. בתאריך 2.6.04 הוגש נגד עו"ד אלמקייס (וכן כנגד נחת) כתב אישום לבית משפט השלום בתל אביב, באשמת קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובידוי ראיות (הערה: נחת הורשע לאחר הודיה בעקבות הסדר טיעון שנערך עימו ווהושת עליו עונש של ארבעה חודשי מאסר בפועל שרוצו בעבודות שירות וכן מאסר על תנאי וקנס בסך 50 אלף שקל). בתאריך 15.12.04 הגיע עו"ד אלמקייס להסדר טיעון עם התביעה, במסגרתו הוחלט כי כתב האישום הפלילי נגדו יימחק וההליך יעבור למסלול משמעותי – בלשכת עורכי הדין. במסגרת זו הוסכם גם כי בלשכה יוטל עליו עונש של שלושה חודשי השעיה בפועל. הקובל מטעם הוועד המחוזי של הלשכה, שלא היה מלכתחילה בסוד הסדר הטיעון האמור, סירב להסכים לו. בעקבות התנגדותו חזר העניין לפרקליטות ואז הוסכם בינה לבין עו"ד אלמקייס כי יוגש נגדו כתב אישום מתוקן ומקל יותר, ובמסגרת הסדר הטיעון החדש יצהיר עו"ד אלמקייס בבית המשפט כי הוא יודה בעובדות אשר תיכללנה בקובלנה, שתוגש נגדו בלשכת עורכי הדין, בתנאי שזו תתאים לאמור בכתב האישום המתוקן. במסגרת הסדר הטיעון החדש לא הושגה הסכמה כלשהי לעניין העונש שיושת על עו"ד אלמקייס בהליך המשמעותי.

6. כתב אישום מתוקן בהתאם להסדר הטיעון החדש הוגש כנגד עו"ד אלמקייס ובתאריך 14.4.05 התקיים דיון לגביו בבית משפט השלום בתל אביב, בפני הנשיאה, השופטת ע' בקנשטיין. בדיון הצהיר עו"ד אלמקייס כי בהתאם להסדר הטיעון הוא יודה בעובדות הקובלנה שתוגש כנגדו בלשכה על יסוד כתב האישום המתוקן ובעקבות כך נמחק כתב האישום המתוקן נגדו.

7. בתאריך 18.7.05 הוגשה קובלנה כנגד עו"ד אלמקייס לבית הדין המשמעתי המחוזי בתל אביב והמרכז בגין עשיית מעשים שאינם הולמים את כבוד המקצוע, על פי סעיפים 53 ו-61(1) לחוק, והתנהגות שאינה הולמת, בהתאם לסעיף 61(3) לחוק. בקובלנה נאמר ונטען, בין השאר, כך:

7. סמוך לאחר האמור, פנה דוד (נחת – הבהרה שלי – ח"מ) לנאשם בבקשה שיכתוב מכתב למשרד החינוך ויצרף למכתב את הפרוטוקולים אותם הציג בפני הנאשם. דוד ביקש מהנאשם להטביע חותמת תאריך על הפרוטוקולים.

8. הנאשם הטביע חותמות תאריך על גבי הפרוטוקולים הכוזבים, באופן הנחזה כאילו התקבלו הפרוטוקולים אצלו במועד קיום המפגשים בין דוד וח.פ (התחקירנית – הבהרה שלי – ח"מ). בפועל הפרוטוקולים נערכו כאמור במועד מאוחר לתאריך שהטביע הנאשם, והנאשם ידע זאת.

9. א. בתאריך 19.5.03, או בסמוך לכך, פנה הנאשם בשמו של דוד ועל דעתו, למשרד החינוך במכתב וטען בו בכזב כי הפרוטוקולים הכוזבים הועברו לידיו ביום בו התרחשו המפגשים בין דוד וח.פ (להלן – המכתב).
ב. הנאשם צירף למכתב, על דעת דוד, את הפרוטוקולים הכוזבים.

10. א. בתאריך 30.6.03, או בסמוך לכך, נחקר דוד במשטרת ישראל בגין מעשיו, כמתואר באישום הראשון דכאן.
ב. דוד טען בחקירתו בכזב כי המפגשים עם ח.פ נועדו אך כדי לחשוף את זהות שולחיה והפנה את חוקרי משטרת ישראל לפרוטוקולים הכוזבים והכל בכוונה להכשיל את החקירה שהתנהלה בעניינו.

11. במעשיו, כפי שתוארו לעיל, בדה הנאשם ראיות בכוונה להטעות את משטרת ישראל.

8. עו"ד אלמקייס הודה בעובדות הקובלנה ובעקבות זאת בית הדין המשמעתי המחוזי הרשיע את עו"ד אלמקייס, והטיל עליו עונש של תשעה חודשי השעיה, ועוד

27 חודשי השעיה על תנאי, למשך שלוש שנים. בית הדין המחוזי קבע בהכרעת הדין כי: "יש די והותר לקבוע שעו"ד אלמקייס לא פעל נכונה ולא פעל כפי שרצוי היה שעורך דין יפעל בנסיבות העניין".

9. הן עו"ד אלמקייס והן הוועד המחוזי במחוז תל אביב-יפו הגישו ערעורים לבית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין, על פסק הדין האמור. עו"ד אלמקייס טען בערעורו כי הוא הודה רק בעובדות כתב האישום המתוקן והקובלנה, אך לא ביסוד הנפשי שטען לו הקובל, ואילו הוועד המחוזי ערער על קולת עונשו של עו"ד אלמקייס.

10. בתאריך 29.1.07 קיבל בית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין את ערעורו של הוועד המחוזי והעמיד את תקופת ההשעיה בפועל על 18 חודשים כאמור. בפסק דינו ציין בית הדין, בין השאר, כי לא התרשם שעו"ד אלמקייס הבין עד תום את חומרת מעשיו ולכן הוא הוסיף לטעון כי עשה טעות בתום לב וללא כל כוונה פלילית.

על פסק דין זה הוגשו הערעורים שלפנינו, כאשר במסגרתם עו"ד אלמקייס מבקש לבטל את הרשעתו ולחילופין להקל בעונשו והוועד המחוזי, מנגד, מבקש לקיים את ההרשעה ולהחמיר בעונש.

טענות הצדדים

11. בא כוחו של עו"ד אלמקייס טען בהודעת הערעור שהגיש כי שגה בין הדין בהרשיעו את המערער במעשים שאינם הולמים את מקצוע עורך הדין ובהתנהגות שאינה הולמת וכן בתיאור העובדות. עיקר טענתו של המערער מופנית כלפי קביעתו של בית הדין הנכבד ולפיה הודה עו"ד אלמקייס באופן בלתי מותנה בעובדות הקובלנה ובעובדות כתב האישום נגדו, בעוד שלגישת המערער לא היתה הודיה שכזו. בהקשר זה מלין המערער על הקביעה כי המערער התחייב להודות אף ביסוד הנפשי הנזכר בקובלנה, וטוען כי לא זו הייתה ההסכמה במסגרת הסדר הטיעון.

בדיון בפנינו חזר בו ב"כ של עו"ד אלמקייס מטענותיו לעניין זה וטוב שעשה כן (עיינו: עמי קובו נאשמים בלתי עקביים בבית המשפט: מודים באשמה וטוענים לחפותם, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה שהוגש לסנאט אוניברסיטת תל אביב בינואר 2008). הצדדים התמקדו איפוא בסוגיית גזר הדין ולא בעצם ההרשעה.

בא כוחו של עו"ד אלמקייס סבור כי בית הדין המשמעתי הארצי לא הביא בחשבון את תום ליבו הנטען של מרשו, את העובדה שלא קיבל כל תמורה בעד מעשיו, ואת היותו חסר ניסיון בתקופה נשוא הקובלנה. כן הוא גורס כי בית הדין לא שקל את העובדה כי עו"ד אלמקייס לא הורשע בפלילים (ולכן סעיף 75 לחוק לא חל עליו) ומעשהו היה חד פעמי. עוד ציין ב"כ של עו"ד אלמקייס כי בית הדין הנכבד שגה כשלא הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות של מרשו: היותו נשוי זמן קצר ואב לפעוטות, היותו המפרנס העיקרי במשפחה, הנושא בנטל החזרי הלוואה שניטלה לצורך רכישת דירה, מה שמלמד כי השעייתו תוביל לפגיעה ביכולתו לפרנס את משפחתו. בפנייה אישית נפרדת שהוגשה מטעמו של עו"ד אלמקייס הוא הוסיף כי רק במאמצים רבים סיים את לימודי המשפטים באנגליה וכי כמה מבני משפחתו הקרובים חלו מאז תחילת הפרשה במחלות קשות והוא נדרש לסעוד אותם.

12. ב"כ הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב-יפו (המערער בעל"ע 1217/07) טוען מאידך גיסא בהודעת הערעור מטעמו כי שגה בית הדין הארצי כאשר בחר שלא למצות את הדין עם עו"ד אלמקייס. ב"כ הוועד המחוזי סבור שאינטרס הציבור והצורך לשמור על טוהר מחנה עורכי הדין, רמתו, שמו הטוב והאמון שהציבור רוחש לו, מחייבים השעית המשיב בפועל לתקופה ארוכה וממושכת של שנים רבות.

דיון והכרעה

13. ככלל, מידת התערבותו של בית משפט זה בפסיקה העונשית של בתי הדין המשמעתיים ראוי שתהיה מצומצמת, שכן מצופה שערכאות מתמחות אלו יתוו מלכתחילה את המותר והאסור ואת העיצומים המתאימים. רק במקרים שבהם בית משפט זה מגיע למסקנה כי היו חריגות מיוחדות לחומרה, או לקולא בענישה, או שהתקיימו נסיבות המצדיקות זאת – יאמר את דברו (השוו: על"ע 9/89 יובל נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בבאר־שבע, פ"ד מד(1) 705 (1990)). בעת שנעשה איזון בין אינטרס הציבור לבין אינטרס הנאשם בדין משמעתי, על בית המשפט להביא בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים לעונש – אינדיבידואליים וציבוריים, שיקולי חומרא וקולא, שיקולי הרתעה ואינטרס הכלל – ולקבוע רף ענישה ראוי לעבירות המשמעת השונות, בהתחשב בנסיבותיו של כל מקרה וכל עבירה (ראו: על"ע 5160/04 אשד נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בירושלים (לא פורסם, 14.9.2005)).

14. המעשים שבהם הורשע עו"ד אלמקייס על פי הודאתו אינם קלים. בהטבעת החותמות ובהן התאריכים הלא נכונים על המסמכים, סייע עו"ד אלמקייס בפועל

להטעיית הרשויות. חומרה יתרה נובעת מן העובדה כי בעשותו כן גיבה עו"ד אלמקייס בעקיפין תופעה בעייתית ממילא – השגת אישורים לצורך גמול השתלמות, מבלי שיקוימו החובות הנדרשות לכך (השוו: עש"מ 10970/05 מדינת ישראל נ' היפא (לא פורסם, 9.10.2007)).

אולם, על אף החומרה במעשיו של עו"ד אלמקייס, הרי שיש מקום להקל כאן במעט מהעונש שהושת על עו"ד אלמקייס נוכח השתלשלות ההליך ונסיבותיו האישיות.

מבחינת השתלשלות ההליך, לא ניתן להתעלם מכך שההליכים בתיק זה התפתלו והתמשכו, כאמור בפיסקאות 5-10 לעיל וכי בשלב מסוים היתה לעו"ד אלמקייס ציפיה (שלא על דעת לשכת עורכי הדין) ל-3 חודשי השעיה בלבד. דרך התנהלות זו (שהפרקליטות היתה שותפה לה) גרמה לנזק מסוים לעו"ד אלמקייס, בשל עינוי הדין ואי הוודאות שאפפה אותו לאורך זמן (הגם שבתקופה זו הוא היה רשאי לעבוד כעורך דין). בכך יש טעם להקלה מסוימת בעונשו (השוו: ע"פ 125/74 מירום, חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(1) 57 (1975)).

15. גם נסיבותיו האישיות של עו"ד אלמקייס, כפי שבוארו לעיל, יש בהן כדי להטות את הכף אל עבר הקלה מסוימת בעונשו: היותו עורך דין צעיר וחסר ניסיון (בזמן המעשים נשוא הקובלנה הוא היה בעל רישיון מזה כשנתיים); העובדה שמדובר במעידה חד פעמית שלא חזרה על עצמה; נכונותה של הפרקליטות למחוק את כתב האישום שהוגש כנגדו והקשיים שבאו עליו המפורטים במכתבו: החל מהטרגדיות שפקדו את משפחתו הגרעינית ועבור בתולדות חייו ובמצבו הכלכלי.

16. אשר על כן, ובשים לב לכל הנסיבות המפורטות לעיל, אני מציע לחברי להעמיד את עונש ההשעיה של עו"ד אלמקייס על שנים עשר חודשי השעיה בפועל, יתר חלקי גזר הדין, כמפורט בפיסקה 1 שלעיל – יעמדו בעינם, אם תתקבל דעתי.

השופט א' א' לוי:

אני מסכים.

שופט

השופטת א' חיות:

אני מסכימה.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ח' מלצר.

ניתן היום, כ"ו באייר התשס"ט (20.5.09).

שופט

שופטת

שופט